

Bezpieczeństwo pożarowe przekryć dachowych

Przykład niewłaściwej interpretacji przepisów

Wymagania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego przekryć dachowych określone zostały w przepisach techniczno- budowlanych [1]. W większości przypadków zapisy tam zawarte w sposób precyzyjny określają wymagania, jakie należy uwzględnić przy projektowaniu i budowie. Zdarzają się jednak i takie, których jednoznaczne zrozumienie sprawia pewne kłopoty. W efekcie staje się to powodem powstawania wątpliwości oraz różnych, często błędnych interpretacji poszczególnych wymagań. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest niezrozumienie intencji twórcy przepisu oraz brak dostępu do oficjalnych jego interpretacji.

Jako przykład sytuacji opisanej powyżej można podać zapisy zawarte w § 219 ust. 1 rozporządzenia ministra infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie¹. Przepis ten określa wymagania dla przekryć dachowych o powierzchni powyżej 1000 m² w zakresie rozprzestrzeniania ognia oraz odporności ogniowej części nośnej przekrycia.

Przez długi czas przepis ten budził szereg wątpliwości, ponieważ w zderzeniu z rzeczywistością jego zapisy okazały się niejasne, były źle rozumiane, a w efekcie trudne, bądź wręcz niemożliwe do zastosowania. Sytuacja zmieniła się wraz z opublikowaniem w marcu 2009 roku zmian do przytoczonego rozporządzenia². Zmiany te weszły w życie w lipcu 2009 roku.

W celu umożliwienia wyjaśnienia różnic w zapisach omawianego przepisu, przepis został niżej zacytowany w wersji przed zmianą oraz po jej wprowadzeniu. Najistotniejsze zmiany omówione w dalszej części artykułu zostały pogrubione.

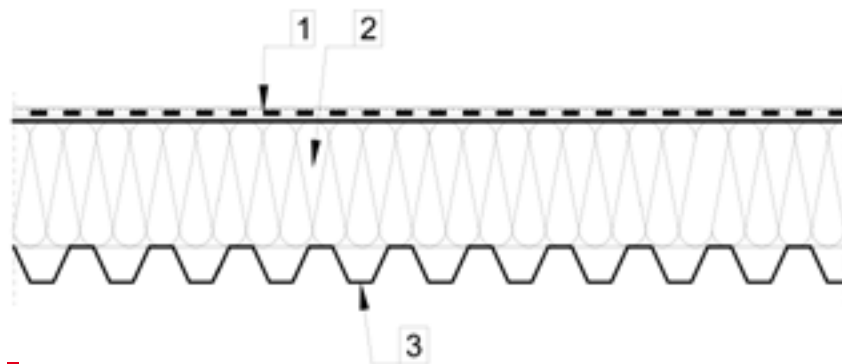
Wersja przed zmianą:

§ 219. 1. **Przekrycie budynku** mające powierzchnię większą niż 1000 m² powinno być nierozprzestrzeniające ognia, **a jego część nośna wykonana z materiałów niepalnych.** W przypadku, gdy wewnątrz lub na części nośnej jest umieszczona palna izolacja cieplna, klasa odporności ogniowej tej części powinna być nie niższa niż E 15.

Wersja po zmianie:

§ 219. 1. **Przekrycie dachu** o powierzchni większej niż 1000 m² powinno być nierozprzestrzeniające ognia, a palna izolacja cieplna przekrycia powinna być oddzielona od wnętrza budynku przegrodą o klasie odporności ogniowej nie niższej niż RE 15.

Pierwszym istotnym problemem związanym ze zrozumieniem cytowanego przepisu w trakcie jego obowiązywania w pierwotnej wersji był fakt, iż wymagania w nim zawarte odnosiły się do „przekrycia budynku”. Niejednokrotnie powodowało to, że projektanci traktowali wynikające z niego wymagania jako dotyczące wszystkich elementów składowych, czyli pokrycia, warstwy termoizolacyjnej i konstrukcji nośnej, w tym konstrukcji dachu. W nowelizacji przepisu zapisy paragrafu określono w sposób bardziej precyzyjny, wprowadzając określenie „przekrycie dachu”. Oznacza to, że wymagania te należy stosować jedynie w odniesieniu do elementu stanowiącego przegrodę osłaniającą budynek przed wpływem czynników atmosferycznych. Przegrodami tymi mogą być elementy jednowarstwowe lub wielowarstwowe. Przykład przekrycia warstwowego przedstawiono na rys. 1.

Rys. 1. Przykład budowy przekrycia dachu: 1 — hydroizolacja; 2 — palna termoizolacja; 3 — blacha trapezowa (warstwa nośna)

¹ Dz.U. nr 75 z 15 czerwca 2002 r., poz. 690 z późn. zm.

² Dz.U. nr 56 z 12 marca 2009

Najwięcej wątpliwości budził jednak zapis, zgodnie z którym część nośna przekrycia budynku powinna być wykonana z materiałów niepalnych, a w sytuacji, gdy znajduje się na niej palna izolacja cieplna, odporność ogniowa w zakresie szczelności ogniowej (E) tej części powinna wynosić co najmniej 15 minut. Zapis ten był mocno nieprecyzyjny. Nie wynikało z niego bowiem, czy sformułowanie „część nośna” dotyczy samego przekrycia czy być może konstrukcji dachu, do której przekrycie jest mocowane. Wiele osób przyjmowało tę drugą wersję jako bardziej bezpieczną. W praktyce jednak odnoszenie tego wymagania do elementów konstrukcyjnych dachu (belek, kratownic, itp.) powodowałoby, że niemożliwe byłoby wykonanie dachu z drewnianą konstrukcją nośną.

Potwierdzeniem faktu, iż przepis rozumiany był niewłaściwie, jest wprowadzona zmiana. Zgodnie z nią wymaga się, aby palna warstwa izolacyjna oddzielona była od wnętrza budynku przegrodą o określonej klasie odporności ogniowej. Ma to na celu uniemożliwienie przedostania się ognia do wnętrza budynku. Warstwę tę w przykładzie przekrycia przedstawionego na rys. 1 stanowi blacha trapezowa. Wiedząc czego dotyczy wymóg dotyczący odporności ogniowej części nośnej przekry-

cia, należy jeszcze pamiętać, że w opisywanej zmianie przepisu został on rozszerzony i obecnie wymaga się spełnienia kryterium co najmniej RE 15 (poprzednio obowiązywało E15). Ponadto ustawodawca całkowicie zrezygnował z zapisanego uprzednio wymagania dotyczącego niepalności, uznając wymagane kryterium nierozprzestrzeniania ognia (NRO) jako wystarczające.

Podsumowanie

Z powyższych rozważań wynika, że zapisy § 219 ust.1 [1] nie dotyczą konstrukcji nośnej dachu, a jedynie jedno- lub wielowarstwowych przekryć dachowych. Dla elementów konstrukcyjnych dachu wymagania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego określone zostały oddzielnie. Szczegółowe ich omówienie było już wielokrotnie publikowane (patrz [3], [4]). Lektura przytoczonych publikacji pozwoli również zapoznać się z pozostałymi wymaganiami związanymi z bezpieczeństwem pożarowym przekryć dachowych.

Sformułowania przepisów mogą często okazywać się niejasne bądź mało precyzyjne. Należy jednak w takiej sytuacji odnieść dany przepis do rzeczywistości, co bardzo często pozwala zrozumieć intencje i cele, jakie towarzyszyły

jego tworzeniu. Jeżeli jednak wciąż brakuje nam pewności co do wyciągniętych w ten sposób wniosków, nie pozostaje nic innego, jak zwrócić się do właściwego ministerstwa o interpretację przepisu.

Literatura:

- [1] Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75 z 15 czerwca 2002 r. poz. 690 z późn. zm.);
- [2] „Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Tekst ujednolicony z komentarzem.”, Praca zbiorowa, ITB, Warszawa 2009;
- [3] „Odporność ogniowa warstwowych przekryć dachowych”, Marek Łukomski, Dachy Płaskie nr 1/2008;
- [4] „Przekrycia dachów –ys wymagania w zakresie odporności ogniowej”, Marek Łukomski, Przegląd Budowlany nr 9/2008

mgr inż. Paweł Wróbel
Szkoła Główna Służby Pożarniczej
w Warszawie